

Forord

I sommeren 2016 invaderede en ny type besøgende de danske kirkegårde. Det var Pokémon Go spillere, der udstyret med deres mobiler løb kirkegårdene over ende, da der er gemt utallige pokémonfigurer på kirkegårdenes åbne arealer. Her var altså ikke tale om folk, der af personlige grunde opsøgte kirkegårdene eller blot kom for at nyde de stille havers ro og fred. Den ro og fred var det ifølge kritikere nu sket med: Spillerne, ofte yngre generationer end de, der ellers plejer at opsøge vore kirkegårde, havde hverken øje for gravstederne eller de rekreative muligheder, Dødens Have åbner mulighed for. Spillerne havde kun øje for at fange de virtuelle figurer, der nu gemmer sig i kirkegårdenes træer og buske. Det udløste naturligvis et kultursammenstød, og nogle af kirkegårdenes traditionelle brugere følte sig groft forulempet af de pokémonjægere, der gik op i deres leg med en entusiasme, som på mange virkede overvældende. *Kristelig Dagblad* hævdede endog, at spillet nu havde ændret kirkegårds-kulturen, og på flere kirkegårde blev pokémonjagten forbudt. En spilforsker kunne dog berolige med, at spillet med tiden nok ville gå i sig selv igen, så gravfreden atter vil kunne sænke sig over Dødens Haver.

Og hvem ved, måske var der enkelte pokémonjægere, der udover den virtuelle fangst også fik sig lidt analog kirkegårds-kultur med hjem?

Anderledes alvorlig for kirkegårds-kulturen var en tragisk dødsulykke på Vestre Kirkegård, hvor en gravsten væltede, og en 2-årig dreng omkom. Kirkegårdsbestyrelserne landet over igangsatte en gennemgang af kirkegårdenes monumenter, og alle sten, der skønnedes at stå usikkert, blev lagt ned, hvilket i mange tilfælde påvirkede monumentets kunstneriske udtryk. Foreningen for Kirkegårds-kultur kan kun opfordre til, at en – naturligvis forsvarlig – genopsætning så vidt overhovedet muligt gennemføres snarest.

For Foreningen af Kirkegårds-kultur har det været et travlt år. Foruden årsmødet kunne foreningen også i oktober invitere til et seminar om institutionskirkegårde i Risskov ved Århus. Seminaret var meget velbesøgt, og foreningen kan allerede

nu præsentere et oplæg fra Risskovseminaret i dette årsskrift. Flere artikler følger i årsskriftet næste år.

Årsskriftet indledes traditionen tro med formandens beretning. *Leif Arffmann* funderer i sin artikel over, hvem der nu skal betale for ubemidledes gravsted. Med udgangspunkt i den store begravelsesplads i Ohlsdorf ved Hamborg fortæller *Elias Westergaard* om oplevelsesbegrebet og kirkegården i oplevelsessamfundet. Med udgangspunkt i sin nye bog *Retten til de døde* gennemgår *Janne Rothmar Hermann* kyndigt graven i juridisk belysning og nogle af de paradokser, de juridiske regler kan give anledning til. *Jens Dejgaard Jensen* fortæller om skovkirkegården i Silkeborg og de overvejelser, man har haft i forbindelse med planlægningen. *Jimmy Munk Larsen* og *Jytte Nielsen* præsenterer Vorupør Gamle Kirkegård og redegør for, hvorledes man på baggrund af kirkebøger og kirkegårdsprotokoller forsøger at formidle kirkegårdens historie. *Kirsten Dreyer* har bearbejdet det foredrag, hun holdt ved seminaret i Fjeldskov Kro i 2015, til en artikel om H.C. Andersens syn på efterlivet og Dødens Have. *Stine Helwegs* foredrag ved samme seminar er også blevet til en artikel om kirkegårdenes fremtid. Endelig kan vi allerede nu præsentere *Tim Flohr Sørensens* tankevækkende foredrag ved seminaret i Risskov i oktober 2016 om institutionskirkegårde, som han nu præsenterer i artikelform.

Vi ønsker god fornøjelse med læsningen og håber, at artiklerne både vil inspirere, gavne og fornøje vore læsere.

Redaktionen

